

---

milieubelasting en afrikaantjesteelt in de provincie Drenthe

In 2007 is het driejarige project 'Naar een Duurzame Bollenteelt' van de Provincie Drenthe succesvol afgerond. Proeftuin Zwaagdijk en HLB maakten melding van uitstekende resultaten, zowel van de veldproeven op de ROL locatie als van het middelengebruik in de Drentse bollenteelt. Beide wezen in dezelfde richting: er is veel winst te halen met het huidige moderne middelenpakket, als het gaat om vermindering van de milieubelasting. Met name door de veranderde middelenkeuze werd de totale milieubelasting in de Drentse bollenteelt met 75% omlaag gebracht. De Provincie Drenthe is daar zeer positief over en heeft mede op grond van deze resultaten besloten om de bollenteelt niet anders te beoordelen dan de overige landbouwkundige activiteiten in de provincie. Er wordt nog wel vinger aan de pols gehouden door een inventarisatie uit te voeren van de milieubelasting in 2008, waarbij ook nog steeds wordt nagedacht over stimulerende maatregelen voor de afrikaantjesteelt. HLB is op dit moment bezig met de inventarisatie, maar de resultaten zijn nog niet bekend.

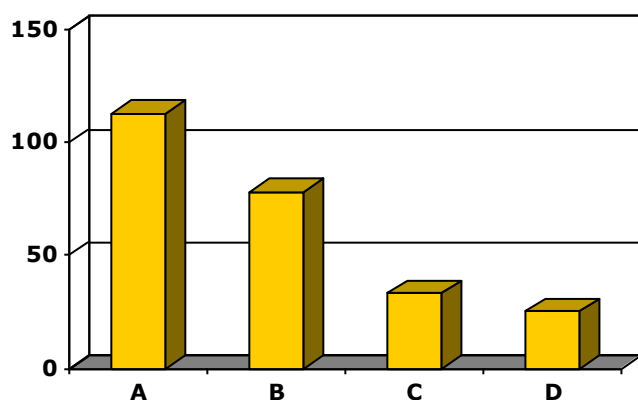
wireless irrigatie en bemesting netwerk Drenthe

Na drie jaar veldonderzoek op de ROL locatie waarbij het effect van verschillende beregeningsregimes in lelies is vastgesteld, kan worden geconcludeerd dat het draadloze sensor meetsysteem van DACOM zijn ondergrondse werk uitstekend heeft gedaan en dat het met de beregening wel een tandje minder kan.

Beregening van het gewas gaf in de droge zomer van 2006 een betrouwbare opbrengstverbetering (11-17%) ten opzichte van niet beregenen. In 2007 en 2008 heeft de beregening geen betrouwbaar resultaat opgeleverd in vergelijking met niet beregenen. Er zijn in het driejarig onderzoek geen opbrengstverschillen tussen de beregeningsvarianten gevonden. Beregening zorgde alle jaren wel voor extra stikstofuitspoeling. Onderstaande resultaten van 2006 illustreren dit effect. De figuur toont de hoeveelheid stikstof (kg/ha) in augustus 2006, van 4 beregeningsobjecten: geen beregening (A), 80 mm (B), 130 mm (C) en 160 mm (D). Vanwege de hogere opbrengst in de beregende objecten B, C en D mag worden verondersteld dat er meer stikstof uit de bodem is opgenomen. Tegelijk moet ook worden vastgesteld dat een deel van de stikstof verdwenen is en waarschijnlijk naar diepere lagen is uitgespoeld, gelet op het verschil in N-voorraad tussen B en de objecten C en D. Tussen deze drie objecten is geen significant verschil in bolopbrengst gemeten, waaruit mag worden geconcludeerd dat C en D net zoveel stikstof hebben opgenomen als B en dat de rest van de stikstof is verdwenen.

De praktijk kan met behulp van het DACOM sensorsysteem (of op basis van eigen deskundigheid) bewuster omgaan met energie, water en stikstof. Als dit samen gaat met een betrouwbare weersvoorspelling kan dit bijdragen aan een aanzienlijke kostenbesparing voor beregening en bemesting.

